

Hamaika ipuin labur

Juan Luis ZABALA

Plutonen mezua munduari

Aspaldiko adiskideak garela balliatuz, Plutonek eskatu dit zabalteko munduari –“planeten kontaduriaz arduratzen den gizateriaren zatiari” zehazki, bere hitzetan esanda– mezu hau:

“Ezin dizuet arrazoi zientifikoa ukatu. Eskerrak eman behar nizkizueke, beraz, halakorik merezi gabe planeta gisa eta planeta naizela sinetsita eman ditudan urte ederrengatik. Baina une mingots haue-tan ezinezkoa zait nire samin neurririk gabekoa, nire zaputz planetaz gaindikoa, ezkutuan gordetzea. Putzu beltz baten hondoraino amil-dua eta bertan abandonatua sentitzen naiz, eta zuek hori jakin deza-zuen nahi dut. Ez nau amorruek bultzatu gutun hau idaztera, ez gorrotoak, ez mendeku goseak. Besterik gabe, pentsatu dut egiak ez duela inoiz trabarik egiten, eta zuen arteko norbaitek haurride senti-tuko nauela, une labur batez besterik ez bada ere, lerro hauek helarazten badizkizuet”.

Txokolatea neukan

Dena aldatu zen etxean txokolatea neukala esan nionean.

Ziklo-krosa eta lainoa

Atzo Asteasun jokatu zen nazioarteko ziklo-kros lasterketan galdu zen txirringulariaren bila jarraitzen du Ertzaintzak. Zirkuituaren zati

lainoak itsututako batean ikusi zuten azkeneko aldiz Joseba Sarriolandia. Une hartan Bernardo Atxaga eta beste lehiakide batzuekin batera zihoan, lasterketa buruko tropeltxo txikian.

“Bat-batean, haren arnasa hotsa aditzeari utzi diot”, azaldu zuen Atxagak, burumakur, lasterketa amaitu berritan. “Atzera begiratu dut, eta ez zen inondik ere ageri. Eta zerbait hautsi zait bihotzean, KRA!”

Hipotesi eta lan ildo guztiak zabalik ditu Ertzaintzak, Eusko Jaurlaritzako Herrizaingo sailburuak azaldu duenez.

Ziberzulo ezkutu baten zokondorik gordeenean

Ziberzulo ezkutu baten zokondorik gordeenean aurkitu nuen, erabat ahaztua, abandonurik gorrienean. Handik atera eta neure zibergunean txoko bat egin nion, harik eta bere onera itzuli, indartu eta erabat osatu zen arte. Orain kalean ikusten dut batzuetan, eta argi eta alai egiten dit diosala, sonbreirua altxatuta.

Ilunpean

–Non nago?

–Ohean.

–Noren ohean?

–Nirean.

–Nor zara zu?

–Ni.

–Zu?

–Bai, ni.

–Urte askoan.

–Eskerrik asko.

–Banoa, adio.

–Bai, adio.

Amesgaizto politikoa

–Non nago?

–Ohean.

–Noren ohean?

–Nirean.

–Eta... nor zara zu?

–Ni.

–Zu?

–Bai, ni.

–Eta...?

–Bai, ETA.

Adi, artista!

Adi, artista!:

Erakusketa bat egin behar duzu?

Kritikarien eta publikoaren arreta eta laudorioak jaso nahi dituzu?

Zure erakusketa foro guztietan komentatua izan dadin nahi duzu?

Hala bada, ez dudarik izan: deitu iezadazu!

Euskal idazlea naiz eta nobela bat idazteko ideia bikaina daukat, baina eguneroko betebeharrek ez didate astirik uzten nobela idazteari ekiteko. Dozenaka, ehunka, milaka zutabe, artikulua, gidoi, hitzaurre, itzulpen, biografia eta bestelako enkargu neketsu eta trabagarri balezkoa eman beharra daukat, kalean eskean hasi beharrik gabe biziko naiz.

Baina zuk, adierazkortasun indartsu eta distiratsuaren dohaina zilborra bera bezain zeure duzun artista horrek, soldata ertain –negoziagarri– baten truke, zure erakusketan izan nazakezu, goiz eta arrats, nire nobela idazten, ordenagailuz hornituriko mahai apal baten aurrean eserita, instalazio bihurtua, edo, hala nahiago baduzu –zure

sormen uholdeek markatzen dituzten ibilbideen arabera–, instalazio baten parte.

Gisa horretan, instalazio kontzeptual ezinago aberats, interdiplinar eta apurtzailea izan dezakezu zure erakusketan, gastu handirik gabe. Ez ahaztu, gainera, euskaraz idazten dudala. Euskara Bernardo Atxagaren literatur lanen jatorrizko hizkuntza da, garai postmodernotara egokitutako mintzaira zaharra, Europako zaharrena aditu askoren ustez, indoeuoparren aurrekoa, lamien mintzamolde autentikoa etc., etc., etc.

Nire eskaintza honi baiezkua ematea erabakitzen baduzu, beste bi abantila erantsi ere eskaintzen dizkizut, negoziagai: batetik, zu eta zure erakusketa aipa zaitzaketet –zeharka edo ez hain zeharka, negoziazioen arabera– nire nobelan; bestetik, nobelaren idazketa amaitzen dudan bezain laster nire lanaren emaitza zure obraren parte bihur daiteke zuzen-zuzenean.

Benetako artista bazara, artearen unibertso mugagabe eta liluragarrian bat gehiago izatearekin etsitzen ez dutenetekoa... zeren zain zaude?

Harakin erraietaraino

Gibelak agortu zitzaizkionean, berea eskaini zion harakinak gibelik erosi gabe etsi nahi ez zuen bezeroari. "Egin nezakeen gutxienekoa zen", esaten zuen hura gogorarazten zioten aldiro.

Gordeak

–Hortaz, zer diozu?

–Baietz.

–Eskerrik asko. Diskretuak izango garela agintzen dizut.

–Gauza bat jakin behar duzu hala ere.

–Esan.

–Ez nago inondik ere egiten duzuenaren alde.

–Lehen alde zinen. Zer aldatu da ba? Aldatu al da ezer?

–Egoera aldatu da, gizartea aldatu da... Eta zuek ere asko aldatu zarete.

–Nik uste dut zu zarela aldaketa handiena izan duena.

–Beharbada. Ez dut hori eztabaidatu nahi orain.

–Hala ere, baiezkoa eman diguzu. Zergatik?

–Zalantza handiak izan ditut. Baina ez zaituztet zuen etsaia baino etsaiago.

–Oraingoz. Aurrerago akaso bai.

–Ez dizut ezetzik esango. Aurrerago akaso bai.

–Eskerrik asko berriro.

–Ez horregatik. Bihar arte.

–Bihar arte.

Bere ustetako gorputza

Salbu sentitu da. Harrapatuko zutela etsita zegoen orain dela ordu erdi eskas, baina orain, pentsio honetako ohe zaharraren barruan kizkurtuta, badaki arriskua pasatua dela.

Bere bila dabilzan polizia autoen sirenen uluek gozamina gehitu diote uneari. Umetan lagunekin batera etxe atzeko basoan egindako etxola etorri zaio gogora: euriak teilatuko uralita puska goroldioz umelduen kontra egiten zuen zaratak sentiarazten zion plazer intimoa, amniotikoa.

Egin berri duenaz egin du gogoeta gero, asmo zehatzik gabe, barrua berotzen dion babes giroak hartaratuta. "Zer da zehazki erail dudana?", galdetu dio bere buruari. "Gorputz bati atxikitako gogoeta? Arima? Espiritua? Izanaren muina? Izatearen mina? Ala bizialdi bati atxikitako gorputza? Sei litro odol barne-ibilian? Burmuin informatu eta sentikorra?"

"Onenean nahiz okerreanean, gutxienez zein gehienez, bere uste-tako gorputza", horixe da –hala irizten dio behintzat orain– bi tiro zehatz eta zuzenez eraitsi duena.

Leun eta goxo ari zaio gogoia lotara amiltzen. "Osasun pixka bat baino ez gara", pentsatu du, "bere ustetako gorputz koxkorra".

Hartzekoduna, zordun

Erizainak afaria ahoratzen dion bitartean, duela gutxi arteko bere eguneroko afariez oroitu da: purrustadaz eta protestaz beteak, errietaz eta madarikazioz.

Akitua eta etsitua etxeratzen zen lanetik, lapurtua eta iraindua sentituz; eta etxekoek –esker txarraren harraren ausikiek barrutik ustelaraziak– gogaitarazi eta bidegabeki gutxietsi baino ez zuten egi-ten.

Orain arratseroko purrustada zakar haiek iruditzen zaizkio duela gutxi arteko bere bizitzako unerik goitarrenak, beteenak, zoragarrie-nak, inbidiagarrienak; orain, erizainak afaria ahoratzen dion bitartean.